

Sarajevo, 12.10.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
05.10.2020. - 09.10.2020.

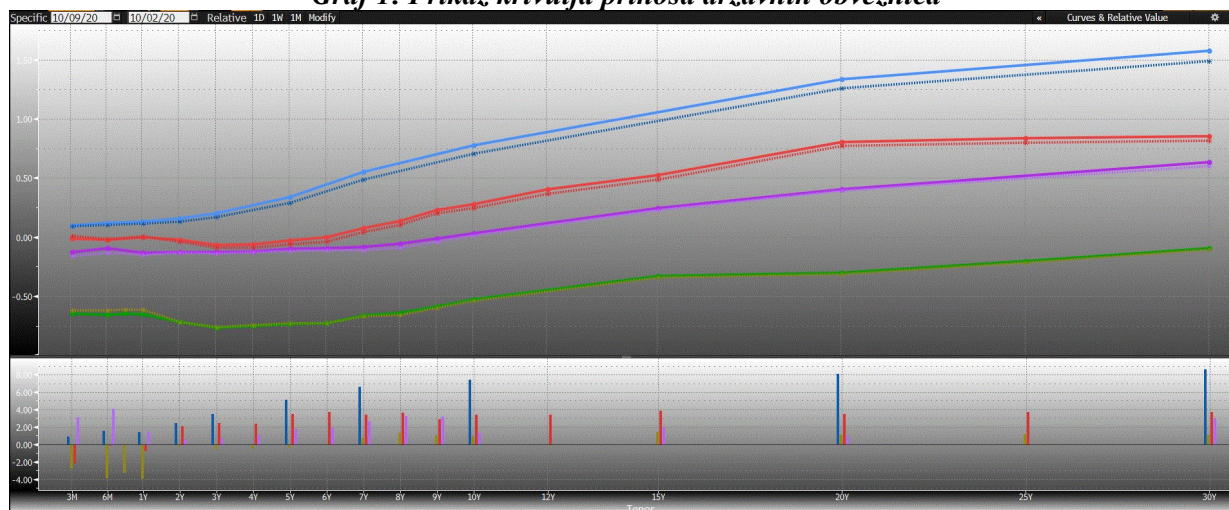
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	2.10.20	-	9.10.20		2.10.20	-	9.10.20		2.10.20	-	9.10.20		2.10.20	-	9.10.20	
2 godine	-0,69	-	-0,71	↘	0,13	-	0,15	↗	-0,04	-	-0,02	↗	-0,13	-	-0,12	↗
5 godina	-0,73	-	-0,73	→	0,29	-	0,34	↗	-0,06	-	-0,03	↗	-0,11	-	-0,09	↗
10 godina	-0,54	-	-0,53	↗	0,70	-	0,77	↗	0,25	-	0,28	↗	0,02	-	0,04	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	2.10.20	-	9.10.20	
3 mjeseca	-0,582	-	-0,618	↘
6 mjeseci	-0,619	-	-0,658	↘
1 godina	-0,595	-	-0,634	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 09.10.2020. godine (pune linije) i 02.10.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone, iako su tokom sedmice bilježili volatilna kretanja, na sedmičnom nivou nisu zabilježili bitnije promjene. S druge strane, nastavljen je pad prinosa italijanskih obveznica, koji je iznosio između 5 i 8 baznih poena, pri čemu je prinos desetogodišnjih obveznica dostigao novi rekordno nizak nivo od 0,724%. Pored italijanskih i prinos na desetogodišnje grčke obveznice je zabilježio rekordno nizak nivo (0,873%). Nakon što su grčke obveznice postale kvalifikovane za kupovinu u okviru ECB-ovog programa kupovina obveznica, kao i nakon što je putem grantova EU fonda oporavka Grčkoj dodijeljen iznos od oko 16 milijardi EUR, zabrinutost investitora je smanjena, iako se radi o najzaduženijoj članici ove regije. Takođe, prinosi španskih obveznica su smanjeni između 3 i 5 baznih poena u odnosu na prethodnu sedmicu. Proteklu sedmicu su obilježile vijesti o povećanju broja zaraženih koronavirusom širom regije, dok je u pojedinim članicama zabilježen rekordan dnevni rast istih. Usljed neizvjesnosti o mogućim budućim restrikcijama i efektima na privredni rast, potražnja za državnim obveznicama u posmatranom periodu je bila izražena. Prema pokazateljima s tržišta novca, višak

likvidnosti koji je prisutan u eurozoni nastavlja da bilježi rast, nakon što je ECB ubrizgala dodatna sredstva putem TLTRO kreditiranja banaka. Zaključno sa 2. oktobrom višak likvidnosti je dostigao 3,16 biliona EUR.

Prema objavljenom zapisniku sa septembarske sjednice ECB, zvaničnici ove institucije su bili ubjeđena da bi ekonomski rast u trećem kvartalu mogao biti bolji nego što su ranije očekivali, ali da su, s druge strane, inflatorna očekivanja bila previše optimistična. Navedeno je i da bi brzina aprecijacije eura, umjesto samog nivoa kursa, mogla da postane izvor zabrinutosti. Član IV ECB gđa Schnabel je izjavila da ECB prati da li će povećani omjer nekvalitetnih kredita, kao rezultat pandemije, uticati na sprečavanje kreditiranja. Dalje je navela da ECB prati znakove potencijalnog kreditnog kraha jer se banke suočavaju sa smanjenim profitima, te se pripremaju za val neplaćenih kredita nakon što isteknu šeme podrške koje su uvele vlade, što je važno pratiti kako bi se vidjelo da li će se navedeno odraziti na pooštavanje kreditnih standarda i na slabije kreditiranje, a što bi, u konačnici moglo da pogorša transmisiju monetarne politike ECB. Zbog navedenog, kao i zbog neizvjesnih izgleda poduzetog spiska faktora, od snažnog eura preko povećane stope zaraženih, pa sve do izbora u SAD, zapisnik s posljednje sjednice ECB je pokazao da, iako je na ovoj sjednici monetarna politika ostala nepromijenjena, ostaje opcija fleksibilnosti da se po potrebi poduzmu odgovarajuće akcije.

Španija planira da raspodjeli 72 milijarde EUR putem novog trogodišnjeg stimulativnog plana, koji za cilj ima kreiranje 800.000 radnih mjesta. Većina sredstava će biti raspoređena između „zelenih projekata“ i projekata digitalizacije, koji u ukupnom iznosu učestvuju sa 70%, a navedena sredstva će doći iz evropskih fondova za oporavak.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	OKT	-9,3	-8,3	-8,0
2.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	SEP	50,1	50,4	51,9
3.	Maloprodaja – EZ (G/G)	AVG	2,2%	3,7%	-0,1%
4.	Maloprodaja – Italija (G/G)	AVG	-	0,8%	-7,1%
5.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	AVG	-3,8%	-2,2%	-6,9%
6.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	AVG	-8,7%	-9,6%	-10,0%
7.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	AVG	-5,7%	-6,2%	-8,4%
8.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	AVG	-5,9%	-5,7%	-6,2%
9.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	AVG	-6,4%	-0,3%	-8,3%
10.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	AVG	-	-2,4%	-6,2%
11.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	AVG	-	-4,6%	14,3%
12.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	AVG	-	-9,9%	-6,6%
13.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	AVG	-5,5%	-7,0%	-8,7%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	AVG	-	-4,0%	-5,2%
15.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	AVG	16,0	12,8	19,2
16.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	AVG	-	-7,71	-7,04
17.	Stopa inflacije – Holandija	SEP	-	1,0%	0,3%
18.	Stopa inflacije – Irska	SEP	-	-1,2%	-1,1%
19.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	JUL	-	16,8%	18,0%

SAD

Protekla sedmica u SAD je i dalje bila pod uticajima pregovora oko nastavka fiskalnih stimulansa. Početkom sedmice Pelosi i Mnuchin su pokušavali da dogovore pregovore oko fiskalnih stimulansa, dok je predsjednik Feda Powell ukazao na to da bi nedovoljno podrške vodilo slabom oporavku, kreirajući nepotrebne teškoće za biznise i domaćinstva. Uprkos ovakvim izjavama, koje su iznijete početkom sedmice, predsjednik Trump je otkazao pregovore o fiskalnim stimulansima. Kroz nekoliko konfliktnih poruka koje je objavio putem Twittera, Trump je istakao da ekonomija stoji veoma dobro te da se vraća ka rekordnim brojkama, sugerišući da dodatna podrška nije potrebna. Takođe, istakao je da „odmah nakon što pobijedi na izborima, biće usvojen Glavni stimulativni zakon fokusiran na vrijedne Amerikance i male biznise“. Međutim, već krajem sedmice Bijela kuća je predložila najveću do sada ponudu za podršku

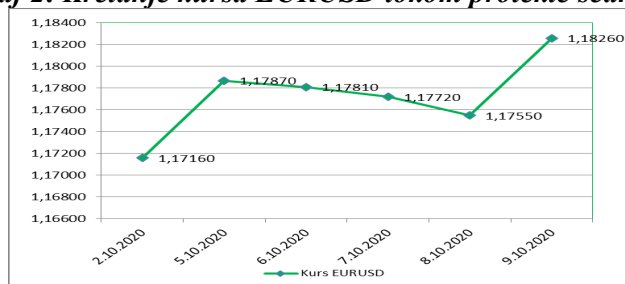
ekonomiji vrijednu 1,8 biliona dolara, što je skoro duplo više u odnosu na ono što je administracija ranije predlagala, kada su pregovori počeli krajem ljeta. Međutim, Pelosi je ovu ponudu odbila smatrajući da su ove odluke izraz vlastitog nahođenja predsjednika, umjesto da retoriku usmjeri ka poštovanju radnika, uništavanju virusa i “stavljanju novca u džepove radnika”. Nakon toga, administracija predsjednika Trumpa je u nedjelju istakla da će i dalje nastaviti da radi na velikom dijelu legislative s liderima demokrata, te su pozvali Kongres da oslobodi 135 milijardi dolara namijenjenih za male biznise, a koji nisu utrošeni kroz program pomoći.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI uslužni sektor F	SEP	54,6	54,6	55,0
2.	PMI kompozitni indeks F	SEP	54,4	54,3	54,6
3.	ISM uslužni sektor	SEP	56,2	57,8	56,9
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	2. okt.	-	4,6%	-4,8%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	3. okt.	820.000	840.000	849.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26. sept.	11.400.000	10.976.000	11.979.000
7.	Bloomberg povjerenje potrošača	4. okt.	-	48,0	49,3

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,17160 na nivo od 1,18260.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Protekla sedmica je u Velikoj Britaniji obilježena izjavama o nastavku podrške ekonomiji koja je ugrožena pandemijom, kao i očekivanjima rezultata pregovora između Velike Britanije i SAD.

Početkom sedmice ministar finansija Sunak je ukazao na to da će štiti javne finansije od naglog trošenja, s obzirom na to da se Velika Britanija nalazi na putu da zabilježi najveći budžetski deficit od Drugog svjetskog rata. Budžet je snažno pogođen povećanom potrošnjom od oko 200 milijardi GBP, kao i padom poreskih prihoda nakon što je ekonomija u drugom kvartalu zabilježila kontrakciju od 20%. Krajem sedmice Sunak je najavio najnoviji program za sprečavanje talasa nezaposlenosti. Za program, koji će vjerovatno koštati milijarde funti u narednih šest mjeseci, koliko će nova šema podrške trajati, Sunak je istakao da će Vlada platiti do 2/3 plate svakom zaposlenom, maksimalnih 2.100 funti mjesečno, ukoliko rade za kompanije koje su prisiljene da privremeno budu zatvorene. Ova najava predstavlja produženje programa Vlade za podršku zaposlenja koji u ovom mjesecu završava.

Pregovarači Velike Britanije i EU su obnovili uvjerenja da će biti u mogućnosti da intenziviraju pregovore u posljednjoj sedmici oktobra, kada će se sastati na samitu u Briselu. Diplomatski izvori ističu da je sastanak između pregovarača Velike Britanije Frosta i EU Barniera, koji je održan prošlog petka u Londonu, bio pozitivan, dok bi se pregovarački timovi u ovoj sedmici ponovo trebali pokrenuti.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI uslužni sektor F	SEP	55,1	56,1	58,8
2.	PMI kompozitni indeks F	SEP	55,7	56,5	59,1
3.	PMI građevinski sektor F	SEP	54,0	56,8	54,6

4.	Industrijska proizvodnja (G/G)	AVG	-4,7%	-6,4%	-7,4%
5.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	AVG	-5,9%	-8,4%	-10,1%
6.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	AVG	-9,100	-9,010	-7,869

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,90556 na nivo od 0,90678, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2935 na nivo od 1,3036.

JAPAN

BoJ je u kvartalnom izvještaju povećala ekonomske izgleda za 8 od ukupno 9 regija, ali i navela da se oporavak od pandemije „polako“ nastavlja. Samo se za ostrvo Šikoku, gdje je zabilježen nagli ekonomski pad početkom ove godine, navodi da oporavak nije započeo. Za regiju Tokija je navedeno da se ekonomija počela poboljšavati, ali da se i dalje nalazi „u ozbiljnoj situaciji“. Sličnim riječima je opisano stanje i u ostalim regijama Japana. Ministarstvo finansija Japana je objavilo da su ministarstva u inicijalnom budžetu za sljedeću fiskalnu godinu tražila rekordnih 997 milijardi USD, najviše pod uticajem potrebe hitnih koraka koji se poduzimaju s ciljem ograničavanja širenja virusa i ublažavanja efekata koje je na ekonomiju ostavila pandemija, koja je bila pokretač najdublje zabilježene recesije. Krajem prošle sedmice su objavljeni podaci o padu potrošnje stanovništva, kao i padu zarada zaposlenih u avgustu. Pored toga, objavljen je i podatak da je u pet mjeseci zaključno s avgustom stopa štednje iznosila 44% izvora prihoda, dok je taj odnos u istom periodu prethodne godine iznosio 33%. Slaba potrošnja kao i zarade dodatno ukazuju na izazove s kojima se novi premijer Suga suočava dok pokušava da oporavi ekonomiju. Administracija premijera je ponovila da će nastaviti da sarađuje s BoJ, s ciljem podrške ekonomiji, dok njegova partija navodno trenutno ne raspravlja o mogućnosti smanjenja poreza na promet. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da neizvjesnost oko ekonomskih i cjenovnih izgleda ostaje „veoma visoka“ kako pandemija nastavlja da loše djeluje na globalni ekonomski rast. Dodao je da ekonomija Japana izlazi iz ozbiljnog pada zabilježenog zbog pandemije i da se vjerovatno kreće ka umjerenom oporavku, pa je još jednom podvukao da je BoJ spremna da održi nivo uvedenih mjera kako bi se olakšalo korporativno finansiranje, kao i da se ubrza monetarna podrška ukoliko bude potrebno da se ublaži ekonomski udarac od krize zdravlja. BoJ je, nakon što je nekoliko ostalih svjetskih centralnih banaka ranije već najavilo, objavila da sljedeće godine planira da započne rane eksperimentalne faze uvođenja digitalne valute kako bi bila spremna ukoliko dođe do nagle potražnje za tim.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

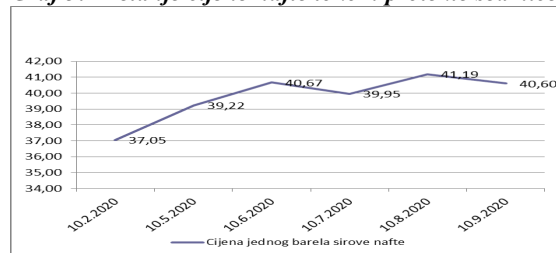
Red. br.	Ekonomske indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks (final.)	SEP	45,5	46,6	45,2
2.	Koicidirajući indeks (prelim.)	AVG	79,4	79,4	78,3
3.	Vodeći indeks (prelim.)	AVG	89,0	88,8	86,7
4.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	AVG	404,0	413,2	137,3
5.	Tekući račun (u milijardama JPY)	AVG	1.544,6	1.647,5	964,2
6.	Potrošnja stanovništva (G/G)	AVG	-6,7%	-6,9%	-7,6%
7.	Zarade zaposlenih (G/G)	AVG	-1,2%	-1,3%	-1,5%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 123,39 na nivo od 124,93. JPY je deprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 105,29 na nivo od 105,62.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 37,05 USD (31,62 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena nafte je bilježila postepeni rast. Najveći uticaj na rast cijene nafte imale su vijesti o razvijanju štrajka zaposlenih radnika u naftnoj industriji u Norveškoj, kao i jačanje oluje u Meksičkom zalivu koja prijeti da preraste u uragan treće kategorije, a što će značiti i zatvaranje nekih postrojenja proizvodnje. Pored toga, na cijenu nafte uticaj su imala i očekivanja da će stimulativni fiskalni paket u SAD doživjeti napredak, kao i da će se nastaviti stabilna tražnja za naftom. Do kraja sedmice cijena nafte se uglavnom održavala na nivou od oko 40 dolara po barelu, čak i nakon što su se pojavile vijesti da su zalihe nafte u SAD povećane. Značajan uticaj na održavanje cijene nafte imaju usmjerenja investitora na oluju koja se razvija u Meksičkom zalivu. Podaci o stanju zaliha nafte su pokazali da je u prethodnoj sedmici došlo do rasta zaliha nafte u SAD za 501.000 barela u odnosu na sedmicu ranije. Tokom trgovanja u četvrtak, pod uticajem jačanja oluje u Meksičkom zalivu, pojedina postrojenja su zatvorena, što je dalo određeni podsticaj rastu cijene nafte. Ove vijesti su do kraja sedmice uticale da se cijena održi na nivou preko 40 dolara po barelu. OPEC očekuje da će tražnja za naftom nastaviti da raste u naredne dvije dekade. Istraživački tim ovog udruženja očekuje da bi godišnji rast tražnje sa sadašnjih 90,7 miliona barela dnevno mogao biti povećan na 109,3 miliona barela dnevno u 2040. godini, nakon čega se očekuje petogodišnja stagnacija. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,60 USD (34,33 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 9,58%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.899,84 USD (1.621,58 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je bila prilično volatilna, te je na kraju sedmice zabilježila oštar rast. Cijena zlata je do petka uglavnom bila pod uticajem iščekivanja investitora oko fiskalnih stimulansa u SAD kao i praćenja trenda dolara. Pojedini analitičari su iznijeli stavove da se cijena zlata trenutno nalazi u fazi konsolidacije. Istaknuto je da je cijena do sada bila elastična u odnosu na neke fundamentalne pokazatelje, dok su i neki od ključnih faktora uticaja na cijenu zlata, poput kamatnih stopa, takođe u fazi konsolidacije. Ipak, pojačane neizvjesnosti krajem sedmice, kako zbog jačanja pandemije tako i zbog neizvjesnosti oko fiskalnih stimulansa u SAD, uticale su na to da cijena zlata ponovo probije nivo od 1.900 dolara po unci. Takođe, pojedini analitičari smatraju da će tržište zlata vjerovatno biti suočeno s aktivnim trgovanjem investitora, jer je ovo tržište pod snažim uticajima ekonomskih stimulansa, više nego bilo koje drugo tržište. Realnost je da će centralne banke širom svijeta nastaviti da povećavaju likvidnost na tržištu, što znači da će tržište zlata i dalje biti favorizovano, pod uticajem rasta „fiat novca“.

Tehničke analize pojedinih analitičara ukazuju na to da bi rast cijene zlata preko nivoa od 1.935 značio dalji rast ka 1.984 dolara, a nakon toga bi se mogao očekivati rast preko 2.000 dolara po unci. S druge strane, pad cijene ispod 1.817 dolara bi značio dalji pad cijene ka 1.778 dolara po unci. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.930,40 USD (1.632,34 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 1,61%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

